

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.044/2019/8.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Istenes Attila bíró

A felperesek:

... I. rendű

... II. rendű

A felperesek képviselője:

Dr. Geönczeöl Csaba ügyvéd I. és II. rendűért

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Megyesi és Pápai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Megyesi Melinda ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

I., II. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.352/2018/13.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Egri Törvényszék 12.P.20.359/2014/229.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I.-II. rendű felpereseket, hogy együttesen fizessenek meg 15 napon belül az alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A meg nem fizetett 210.000 (Kettőszáztízezer) forint felülvizsgálati eljárási illetékből az I. rendű felperes 140.000 (Száznegyvenezer) forintot, a II. rendű felperes pedig 70.000 forintot köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű felperes nyugdíjazásáig a Magyar Néphadseregben teljesített szolgálatot, műszaki területen vezető beosztásokat is betöltött, emellett rádiótechnikai szakterületen a Zrínyi Katonai Akadémia egyetemi tanára és a Magyar Tudományos Akadémia tagja lett. Az I. rendű felperes katonai felsőfokú tanulmányait a Szovjetunióban végezte. Az I. rendű felperesnek közéleti témában több könyve és publicisztikája is megjelent. ..." című könyvben megkérdőjelezte az Egyesült Államokban élő ... az 1956-os Forradalom és Szabadságharc idején játszott forradalmi tevékenységének hitelességét.
- [2] A II. rendű felperes az I. rendű felperes felesége, aki a nyugdíjazásáig orvosként dolgozott, közéleti szerepet a maga részéről nem vállalt.
- [3] Az alperes egri illetékességű színművész és színházigazgató, a helyi közéletben ismert szereplő. Könyveiben és filmjeiben kiemelten foglalkozott az 1956-os Forradalom és Szabadságharc eseményeivel, valamint az emigrációban élő magyarok életével. Irodalmi estjeivel rendszeresen fellépett az Egyesült Államokban és Kanadában, az emigráció egyes tagjaival, köztük az I. rendű felperes által bírált ... is jó kapcsolatot ápolt.
- [4] Az alperes a 2006-ban megjelent „...” és a 2009-es „...” című könyveiben kritikával illette az I. rendű felperes életútját, hitelességét és a ... 1956-os szerepével kapcsolatos állásfoglalásának helyességét. Ezeket a könyveket a magánkiadásban néhány száz példányban terjesztette, főként az emigráció köreiből. Ezzel összefüggésben az alperes és az I. rendű felperes között egyre durvuló hangneme vita alakult ki, amelynek során az I. rendű felperes saját álláspontját, több interneten és kör e-mail formájában terjesztett írásában, az alperes pedig az általa készített és szintén kör e-mailként terjesztett „...” című internetes folyóiratban fejtette ki.

A felperes keresete, az alperes viszontkeresete és az ellenkérelmek

- [5] A felperes keresetében a források megjelölése a következő:
- [6] I. „...” című könyv
II. „...” című könyv
III. ... 2014. nyár
- [7] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a következő kijelentésekkel megsértette a személyiségi jogait: I/1. „... már doktorit írhatnék megint” (131. oldal)
I/2. „Ki lehet ez az aggódó ... ki ő valójában? Bokorrózsa, bokortanya, bokorugró vagy szerény egyszerűséggel” (131. oldal)
I/3. „Ő a Thermophüla púpos kis sértettje, aki eldönti a 300 spártai sorsát, mocskos kis árulásával?” (131. oldal)
I/4. „6 évnyi leningrádi boldog bolsevik lubickolás.” (132. oldal)
I/5. „Siheder. Lobogó hajjal Magyarország leigázásában segítő kezét nyújt.” (132. oldal)
I/6. „... barátait vette célba és mocskos, alantas módon előre kitervelt szándékkal árulja őket.” (132. oldal)
II/1. „Ólunkból, a nemzeti akolból mi is kimászik ki. És milyen az alom, amiről felállt a barom. Vagy az ember, vagy aki éppen, hogy embernek nevezi magát. Lehet, hogy az is. De milyen ember az, aki csak belepiszkít a vályúba, az asztalra, ahonnan zabált.” (155. oldal)
II/2. „Megfizetél valóban több teljes amerikai körutat egy kristályvázával, amit az orosz idők polcairól is leemelhetél már korábban?” (158. oldal)
II/3. „Miután kiderült, mielőtt beborult, hogy bokorbab, bokorrózsa.” (159. oldal)
II/4. „Nevezett ... rózsza, bokorbab, bokorugró...” (160. oldal)

II/5. „Ő az elvtársi trágyadombon ...de ne trágyázz abba a tálba, ahonnan szalonnáztál. Ágytál." (161. oldal)

II/6. „A ..., Központi Elmegyógy Intézet." című vers (162. oldal)

III/1-2-3. „A szovjet gyorsan célba ért, rajta a bokor" ... megörökítem versemen herélt nevét, s ... mond, mint kis vakond" ... ha örül diktátor ... úr, hogy nyelve még messzebbre nyúl..."

III/4-12. „kis vakond", „nagyon hitvány", „aki levert hazán épített karriert", „elvitette magát a Grand Canyonba", „pénzt kapott, hogy könyvét kiadhassa", „jellemgyenge ugróbokor", „az elvtársi asztal morzsáira leső", „bokor, ugró handa-banda", „felesége (legényének)."

„Elárulta hazáját" (22/A. sorszám alatti előkészítő irat).

[8] Mindezen állított jogsértések vonatkozásában kérte a megállapítás mellett az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint az alperes kötelezését 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és sérelemdíj megfizetésére.

[9] A II. rendű felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a személyiségi jogait az alábbi kijelentésekkel:

1. „Az első ütközőpont a felesége neve, akit ... hívnak. Nem ...!" (I. könyv 131. oldal)

2. „Ha barát ..., akkor, akkor ... kell. És ez így frankó." (I. könyv 134. oldal)

3. „Mit szól ehhez a hárijancsis szerephez a drága kis feleséged, (Ó, az a moszkvai sikk!), az orvosdoktor, a ..., a ... Frankó, nem, ... bá'?" (II. könyv 156. oldal)

4. „Csak ne vedd a szememre ismét, ha frank módra házassítalak össze (no, nem ..., de Veronával - itt mérik a legjobb rozékot) szóval nem ..., hanem Veronával." (II. könyv 160. oldal)

5. „..., kitarva ..., ala ... oldalán. Ez lehetne ... naplója is, de csak bokor-ugró-handa-banda." (III. 2014 nyara)

6. „..., a vad duhaj ... is ott lebzsel legénye oldalán ékszerit mutogatva a ... birodalomban. ..., az egyszerű asszonyka, a kórházi nővérke." (III. 2014 nyár)

7-13. „agg ara", „...", „..., a vad duhaj ...", „legénye (férje) oldalán lebzselő „, „ékszereit mutogató", „egyszerű asszonyka", „kórházi nővérke" (III. 2014. nyara)

[10] A II. rendű felperes jogkövetkezményként a megállapítás mellett kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint az alperes kötelezését 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés és sérelemdíj megfizetésére.

[11] Az alperes mindkét felperessel szemben viszontkeresetet terjesztett elő a következők miatt.

1. „Elvállalta (jó sarzsiért) ezt a vádaskodó szerepet." (3. sorszámú beadvány)

2. „Az információit ... és ... kapta ... mindezt az informátoraiktól kapott pénzért tette." (3. sorszámú beadvány)

3. „... hazugságainak „farvizén" bókászott is, akik átvették a hazugságait és bátran terjesztették azokat. Bizonyos értelemben - most - ők is érintve érezhetik magukat ... leleplezésében, hiszen cinkosként és „mitfárerként" kalákában kotyvasztották ... hazugságait, vádaskodásait és másokat lejárató akcióit." ... „... pedig ... honorálta anyagilag, hogy bárgyú valótlanosságokat terjesszen rólam az Interneten." (Egy élet margójára - avagy ... meztelen című írás)

4. „maniért vagy más juttatásokért, minden piszkos munkára kapható" (... levitézlett lett hordószonoknak és a ripacs álmefejtegető ... c. írás)

5. „az anyatejjel szívhatta magába azokat a bolsevik módszereket, melyekkel emberek millióit tették tönkre" (uo.)

6. „pszichiátriai kezelésre szoruló személy ... minden állítása zavart elméjének a terméke" (3. sorszámú beadvány)

7-11. „abnormális állapota rohamosan romlott", „szétmállott szürkeállománya", „zárt osztályra is kérhet beutalót", „bomlott agya mindenre képes", „elmeháborodott, soha nem fogja elismerni a betegségét, így volt ezzel Sztálin, Hitler vagy Néró császár is" („... ..." című írás)

12. „Egy karalábéhoz hasonló IQ-val rendelkezik." (3. sorszámú beadvány)

13. „Stromfeld éppolyan tömeggyilkos volt, mint ..." (3. sorszámú beadvány)
- 14-15. „logikája és felfogóképessége a kétnapos kacsacsőrű emlőse ... zavart állapotában összetéveszt ... barátjával" „itthon kellene kutakodni „... bolondjának", nem Leningrádban!" („A bolsevik bojkott - S.Ó.S. hering módra" című írás margójára" című cikk)
- 16-18. „Alattomos, senkiházi, aljas személy", „csendőrpertut alkalmazó, ágytálazó ...", „véres mocsokban tapodott ..." (3. sorszámú beadvány)
19. „tisztázatlan szájú, perverz gondolatai vannak..." („... .. című írás)
20. „tipikus, gyáva bolsevik gondolkozása hányingert keltő, módszere mindegyiknél primitívebb, rágalmozó és hazug infantilis, alsó tagozatos kisiskolás észjárása!" (... .. című írás)
21. „...-féle senkiknek ... harmadosztályú kiskocsmái szintű, hazug személy." (8. számú beadvány)
22. „alattomos, hazug és obszcén szerepet játszott ... a csillagot is lehazudta az égről ... jellemtelen, hazug" (8. számú beadvány)
23. „a hazugság megfeküdte a gyomrát, ezért öklendezte ki ... a hazugság a génjeiben van" (119. beadvány)
24. „Ördög-lakat című könyveiben hazugságok (valótlanágok)." (8. számú beadvány)
25. „jöttment, hazug, intrikus vitéz és lovag" (83. sorszámú beadvány)
26. „... kedvenc hazudozójuk ... mocskolódó, semmit sem volt képes produkálni" („Észrevételek a „tisztelt" megszólításra érdemtelen ... levelére" című írás)
27. „Jellemtelen, hazug ... aljas hazudozó" („..." című írás)
28. „Fröcskölődő, tudatlan bábjátékos" (uo.)
29. „h. ... (hazug ...)" („A lovag, vitéz, hazug ... elvtársnak és címlistáján szereplő olvasóinak" című írás)
30. „levitézlett ripacs, színész, mivel a világot jelentő deszkákra nem tudott felkapaszkodni és más értelmes elfoglaltságot sem talált magának" („A bolsevik bojkott - S.Ó.S. hering módra" című írás margójára" című cikk)
31. „szánalmas és csapnivaló (primitív) műsorai ... irománya primitív legócskább iromány" (... .. című írás)
32. „Aljas, gügye, trágár művei" (83. sorszámú beadvány)
33. „primitív írások terjesztésével foglalkozik" (8. sorszámú beadvány)
34. „ripacs (hözöngő) színész ... utcai ordibáló, pojácává vált utcahős" („... .. című írás)
35. „a világot jelentő deszkára sem képes felkapaszkodni, pedig fillérekért lehetett venni egy felmosó vödört és egy súrolókefét" (... című írás)
36. „... város közismert bolondja, bohóca és hordószónoka ... vicsorog mint a kóbor eb az utcán." (uo.)
37. „kikopott a szakmából, az embereket tekinti bábuknak" (100. sorszámú beadvány)
38. „Az e-mail címemre sorozatosan küldözgetett becsületsértő anyagokat, ezeket széles körben terjesztette az interneten ... Metapédia segítségével is terjesztette, ezzel több tízezer vagy százezer olvasó előtt lejáratta a személyemet és a feleségem személyét." (3. sorszámú beadvány)
39. „... e-mail címen küldözgette hazugságait" (8. sorszámú beadvány)
40. „alkohol vagy narkó nélkül ennyire nem lehet összekeverni a dolgokat, és nem lehet hülyének nézni az olvasókat" („Recenzió vitéz, lovag c. könyvének nyolcadik fejezetéről" című írás)
41. „... elvtárs esze ténylegesen megállt volna, mert ami nincsen az megállni sem képes" (uo)
42. „ha esetleg spermabankból fejlődött volna ki ... nem a szülei (vagy a spermabank) tehet arról, tisztas nevüket Antiháryjánosra, ... vagy ... változtatta (... című írás)
43. „kemény drogot fogyasztott (... .. című írás)
44. „plagizálta ..." (3. sorszámú beadvány)
45. „végig kalapozta, (végig koldulta) az USA-ban lévő emigrációt" (..... című írás)
46. „aki hazudik, az lop is!" (A lovag, vitéz, hazug ... elvtársnak és címlistáján szereplő olvasóinak" című írás)

47. „az alperes a könyve kiadásához lopott ... alaposan gyanúsítható, sokat tud lopni hozzátartozóitól" (66. sorszámú beadvány)

48. „minden nyilatkozatában hazug, csaló vagy provokátor, gúnyolódó, trágárkodó, haszonleső" (85. sorszámú beadvány)

49. „szarka tulajdonságokkal rendelkezik, többszörös tolvaj" (100. sorszámú beadvány)

50. „titokban ott leselkedett vagy szaglászott ... háza körül" (119. sorszámú beadvány)

51. „nagyon jártas az üzleti lopások területén" (119. sorszámú beadvány)

52. „az alperes két enyves kezével turkál a zsebemben" (119. sorszámú beadvány)

53. „...-féle háziszarkák, tolvajok ... az alperes két enyves kezével turkál a zsebemben" (199. számú beadvány)

54. „csalási szándékkal kerültek be mellékletei a bíróságra" (8. sorszámú beadvány)

55. „rokonságát saját állítása szerint gyakran meglopta" (62. sorszámú beadvány)

56. „az lesz a vége az erőlködésnek, hogy nem a saját száján buggyan ki az emésztés végterméke, (mint az ... c. művében), hanem az alsónadrágját telíti meg." („A lovag, vitéz, hazug ... elvtársnak és címlistáján szereplő olvasóinak" című írás).

- [12] Az alperes kérte a bíróságtól azt, hogy tiltsa el az I. rendű felperest a további jogsértéstől, kötelezze a jogsértés abbahagyására és arra, hogy fizessen meg neki 4.720.000 forint nem vagyoni kártérítést és sérelemdíjat.
- [13] Az alperes a II. rendű felperessel szemben előterjesztett viszontkeresetében annak megállapítását kérte, hogy a II. rendű felperes megsértette a személyiségi jogait az alábbi kijelentésekkel:
1. „ha találkozik ..., akkor kikaparja azt a savó szemeit" („Recenzió vitéz, lovag ... c. könyvének nyolcadik fejezetéről című írás)
 2. „foglalkozzon a saját ágyasával" (uo.)
 3. „alattomos szándékkal elkövetett csalás" (83/F/1. sorszámú beadvány)
 4. „tegezze a bábuit meg a meglopott rokonságát" (uo.)
 5. „rokonait se károsítsa meg enyves kezével" (83/F/1. sorszámú beadvány)
 6. „nem ártana, ha elmeorvosi vizsgálatot venne igénybe. Ha egy ilyen vizsgálat negatív eredménnyel zárulna, akkor ez lenne orvosi működésemben felállított diagnózisom egyetlen első hibája" (83/F/1. sorszámú beadvány)
 7. „paranoiás agybéli jelenség ... mint Hitler, Sztálin, Szálasi és az őrült római császárok esetében" 100. sorszámú beadvány).
- [14] Az alperes viszontkeresetében azt is kérte, hogy a bíróság kötelezze a II. rendű felperest 1.200.000 forint nem vagyoni kártérítés és sérelemdíj megfizetésére.

Az első- és másodfokú ítélet

- [15] Az elsőfokú bíróság az I.-II. rendű felperesek keresetének és az alperes viszontkeresetének részben adott helyt. Megállapította, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes becsületét az I/3. kitéttel, a jóhírnevét a I/5. kitéttel, az emberi méltóságát és becsületét a II/1. ponttal, jóhírnevét és becsületét a II/2. ponttal, az emberi méltóságát pedig a III/1. és III/2. ponttal.
- [16] A megállapított jogsértések vonatkozásában az alperest eltiltotta a további jogsértéstől, és kötelezte őt arra, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek nem vagyoni kártérítés címén 400.000 forintot, sérelemdíj címén pedig 100.000 forintot. Az I. rendű felperes ezt meghaladó keresetét elutasította.
- [17] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a II. rendű felperes emberi méltóságát a „..., a vad duhaj ... is ott lebzelt legénye oldalán ékszereit mutogatva a ... birodalomban". ... az egyszerű asszonyka a kórházi nővérke, valamint az „agg ara" kifejezésekkel, valamint az „Ez lehetne ... naplója is, de csak bokor-ugró-handa-banda". Kötelezte az alperest arra,

hogy fizessen meg a II. rendű felperes részére sérelemdíj címén 250.000 forintot. Ezt meghaladóan a II. rendű felperes keresetét elutasította.

- [18] A vizontkeresetek kapcsán megállapította, hogy az I. rendű felperes megsértette az alperes jóhírnevét a 2., 3., 38., 39., 43., 44., 46., 47., 51., 53. és 55. pont alatti kijelentésekkel, a becsületét a 4., 13., 16., 17., 23., 30., 34., 35., 49. és 54. pont alatti kijelentésekkel, emberi méltóságát pedig a 6-11., 40., 42. és az 56. szám alatti kijelentésekkel. A vizontkereset kapcsán az I. rendű felperest eltiltotta a további jogsértéstől, valamint kötelezte a jogsértés abbahagyására, és arra, hogy fizessen meg az alperesnek sérelemdíj címén 2.000.000 forintot. Az alperes I. rendű felperessel szemben benyújtott vizontkeresetét ezt meghaladóan elutasította.
- [19] Megállapította továbbá, hogy a II. rendű felperes megsértette az alperes becsületét a 4. sorszám alatti, illetve emberi méltóságát pedig a 6. sorszám alatti kijelentéssel. Kötelezte a II. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek sérelemdíj címén 400.000 forintot. Ezt meghaladóan az alperesnek a II. rendű felperessel szemben előterjesztett vizontkeresetét elutasította.
- [20] Az elsőfokú bíróság a le nem rótt illetékről úgy határozott, hogy az I. rendű felperest 276.000 forint, a II. rendű felperest 99.000 forint, az alperest pedig 287.200 forint le nem rótt illeték állam részére történő megfizetésére kötelezte.
- [21] Az elsőfokú bíróság általánosságban rögzítette, hogy az I. rendű felperes és az alperes is közéleti szereplő, így velük szemben tágabb volt a véleménynyilvánítási szabadság, mint a közélettől távol maradó II. rendű felperes esetében. Utalt arra is, hogy ... tanúvallomása alapján az volt megállapítható, hogy az I. rendű felperes és az alperes világlátása és politikai meggyőződése mindaddig közel állt egymáshoz, amíg az I. rendű felperes ... ellen nem fordult, a vitájuk és a rossz viszonyuk ebből fakadt.
- [22] A felperes keresetének tételes vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű felperes nevével foglalkozó kijelentések nem sértik az I. rendű felperes névviseléshez fűződő jogát, mert ezen jog nem magát a nevét, hanem a személy egyéniesítéséhez, mástól való megkülönböztetéséhez fűződő jogosultságát védi, ezt pedig az alperes tiszteletben tartotta. Kifejtette, hogy ezek a közlések nem sértik az I. rendű felperes emberi méltóságát és becsületét sem, mert sértő tartalmat nem hordoznak, az alperes gyakorlatilag a művészi szabadság korlátait nem lépte át.
- [23] Az elsőfokú bíróság a I/3. kijelentés kapcsán arra a következtetésre jutott, hogy az indokolatlanul sértő és megalázó véleménynyilvánítás, ezért a jogsértést megállapította. Az I/4. kijelentés azonban álláspontja szerint nem sértett jogot, mert az, hogy az I. rendű felperes leningrádi éveit az alperes „boldog bolsevik lubickolásnak” minősítette, nem öncélú sértegetés, ezt egy közszereplőnek el kell tűrnie. A I/5. kijelentés tényállításnak értékelte, amelynek valóságtartalmát az alperes nem igazolta, és mivel a tényállítás alkalmas volt az I. rendű felperes személyének negatív színben történő feltüntetetésére, megállapította, hogy az sérti az ő jóhírnevét. A II/1. kijelentés azért tekintette sértőnek az I. rendű felperes emberi méltóságára nézve, mert az öncélúan és igen durván kétségbe vonta az I. rendű felperes emberi mivoltát, erre pedig a művészi szabadság sem ad lehetőséget. A II/2. kijelentésről azt állapította meg, hogy egyszerre tényállítás és véleménynyilvánítás volt, az I. rendű felperes által elkövetett lopás valóságtartalmát az alperes nem bizonyította, az általa kinyilvánított vélemény pedig sértő és egyben sérti a becsületet és a jóhírnevet is. A II/5. és II/6. vonatkozásában azt állapította meg, hogy a kijelentés és az ahhoz kapcsolódó vers nem sértő az I. rendű felperesre nézve, csupán sarkos, éles bírálatot tartalmaz azért, mert az I. rendű felperes - az alperes szerint érdemtelenül - felszólalhatott a szittyák kongresszusán. Ezt a kritikát pedig az I. rendű felperesnek, mint közszereplőnek tűrnie kell.
- [24] A III/1.-2.-3. kijelentések pontos szövegét a bíróság az alperes által csatolt 135/A/3. okirati bizonyíték alapján állapította meg, mert az I. rendű felperes maga is elismerte, hogy a Heti hangszóró általa csatolt példányának szövegén változtatásokat eszközölt. A szövegben foglalt vers kifogásolt részeit együttesen úgy értékelte, hogy az alperes öncélúan, indokolatlanul

megaláztatásnak tette ki az I. rendű felperest, közvetetten kétségbe vonta az emberi mivoltát, és ezzel megsértette az emberi méltóságát.

- [25] A 22/A. számú előkészítő iratban kifogásolt kitétel kapcsán azt állapította meg, hogy az nem sérti a felperes személyiségi jogait, mert az adott körülmények között az „elárulta a hazáját” fordulat nem volt indokolatlanul sértő vagy megalázó.
- [26] Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a ... 2014. nyári irata a 135/A/3. előkészítő irat szerint az első és az utolsó kijelentéseket nem tartalmazta, 2., 3., illetve a 6., 7. és 8. közlések pedig olyan sarkos véleménynyilvánítások, amely nem sértették meg a közszereplő I. rendű felperes személyiségi jogait. A 4. kijelentés az elsőfokú ítélet szerint valós, az 5. közlés pedig olyan tényállítás volt, amely még akkor sem minősül sértőnek, ha valótlan, így személyiségi jogsértés az elsőfokú ítélet szerint ezen kijelentésekkel nem valósult meg.
- [27] Az I. rendű felperes vonatkozásában az alperest a bíróság eltiltotta a további jogsértéstől, mérlegeléssel úgy ítélte meg, hogy az I. rendű felperes a Ptk. hatályba lépése előtt elkövetett jogsértések által okozott nem vagyoni hátrányok kiküszöbölése, illetve csökkentése érdekében 400.000 forint nem vagyoni kártérítésre jogosult, ezt meghaladó követelése azonban eltűzött volt. A Ptk. hatályba lépését követően megállapított jogsértések vonatkozásában a sérelemdíjat 100.000 forintban határozta meg, ezt találta arányban állónak a jogsérelem következményeivel és a jogsértő magatartás súlyával.
- [28] A II. rendű felperes keresetének vizsgálata során azt állapította meg, hogy az 1.-4. pont, valamint az 5. pontnak az a része, amely szerint az alperes a II. rendű felperest „...” nevezte, nem sérti a II. rendű felperes névviselési jogát, mert itt is azon az állásponton volt, hogy ez a jog nem magát a nevet, hanem a személy mástól való megkülönböztetéséhez fűződő jogosultságát védi, ezt pedig az alperes tiszteletben tartotta. Kifejtette, hogy ezek a közlések nem járnak a II. rendű felperes emberi méltóságának és becsületének sérelmével sem, mert nem hordoznak sértő tartalmat, az alperes e körben a művészi szabadság korlátait nem lépte át.
- [29] Az elsőfokú bíróság ugyanakkor az 5. sorszámú közlésnek azt a részét, hogy „ez lehetne ... naplója is, de csak bokor-ugró-handa-banda”, illetve a 6. és 7. kijelentést akként minősítette, hogy azok sértik az emberi méltóságot, hiszen öncélú és indokolatlan megaláztatásnak teszik ki a II. rendű felperest. Utalt arra, hogy a 8-11. sorszámú kijelentéseket korábban már az 5.-7. közlések tekintetében értékelte, a ... 135/A/3. sorszámú okirati bizonyíték alapján megállapított szövege a 12. és 13. közléseket nem is tartalmazta, így a II. rendű felperes keresete ezek vonatkozásában nem is lehetett alapos.
- [30] Az elsőfokú bíróság elutasította a II. rendű felperes azon keresetét is, amely az alperes jogsértéstől való eltiltására irányult, kifejtette ugyanis, hogy a II. rendű felperest a férje és az alperes között kialakult vita csak közvetetten érintette. Úgy ítélte meg, hogy a II. rendű felperest a Ptk. hatályba lépése után elkövetett jogsértések kapcsán 250.000 forint sérelemdíj illeti meg, ennél nagyobb összeg azért nem volt indokolt, mert a ... csak kör-email formájában terjesztette az alperes, amiatt tehát nem felel, ha a címzettek azt másnak is továbbküldték. Ehhez képest az alperes által okozott nem vagyoni sérelmekkel és a jogsértés súlyával a megítélt összeg áll arányban, az ezt meghaladó kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság elutasította.
- [31] Az elsőfokú bíróság a viszontkereset vizsgálata során azt állapította meg, hogy az 1. közlés egy általános tartalmú véleménynyilvánítás volt, amelyet a közszereplőnek tőnie kell. A 2. és 3. pontban sérelmezettek konkrét tényállításoknak tekintette, amelyek sértették az alperest, mert azzal vádolta meg őt, hogy az I. rendű felperest bíráló írásait ... finanszírozza. Ennek valóságtartalmát az I. rendű felperes nem bizonyította, ezért ezek a közlések jóhírnevet sértettek az elsőfokú bíróság szerint. A 4. közlést indokolatlanul bántó véleménynyilvánításnak tekintette, ezért megállapította, hogy sérti a felperes becsületét. Az 5. pontban foglaltakat éles, de még megengedhető véleménynyilvánításnak minősítette, ezért az arra alapozott viszontkeresetet elutasította. A 6.-11. pont alatti közlésekről azt állapította meg, hogy azok az alperest indokolatlanul

és öncélúan megalázták, az „elmebetegnek” minősítést senki nem köteles eltűnni, így e kifejezések sértették az alperes emberi méltóságát. A 13. kijelentést szintén bántó véleménynyilvánításként értékelte, mert érvelése szerint a „tömeggyilkos” jelző egy közszereplő esetében sem megengedhető. A 14.-15. pont alatti közléseket olyan kritikának tekintette, amely a közszereplőkkel szemben véleménynyilvánítás határait nem lépi át, hiszen öncélú és indokolatlan sértést nem tartalmaz.

- [32] A 16.-17. sorszámú kijelentéseket jogsértőnek minősítette azzal, hogy az az alperes becsületének sérelmével járt. A 19. közlésre alapozott viszontkeresetet azért utasította el, mert az I. rendű felperes túlzó és indulatos kritikáját egy közszereplővel szemben még megengedhetőnek találta.
- [33] A 23. kijelentés esetében arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ott megfogalmazott bírálatot egy közszereplő sem köteles eltűnni, ezért indokolatlanul bántó vélemény az alperes becsületének sérelmét jelentette. A 30. sorszámú közlést indokolatlanul bántónak, lekicsinylőnek és megalázónak találta, mert ebben az I. rendű felperes álláspontja szerint méltatlanul és alaptalanul kérdőjelezte meg azt, hogy az alperes alkalmas-e eredeti hivatásának gyakorlására. A 31. kijelentés kapcsán viszont úgy érvelt, hogy az a véleménynyilvánítás határain belül maradt, így az alperes személyiségi jogát nem sértette.
- [34] A 34.-35. sorszámú kijelentésekre alapított viszontkeresetet alaposnak találta, mert azok az alperest művészként és közéleti szereplőként indokolatlanul sértették. A 36. számú közlésről viszont azt állapította meg, hogy az a közszereplővel szemben megengedett kritika volt, így jogsértést nem valósított meg. Ugyanezt állapította meg a 37. sorszámú kijelentés kapcsán is.
- [35] A 38.-39. sorszámú közléseket olyan tényállításnak minősítette, amelyek valóságtartalmát az I. rendű felperes nem bizonyította. Szükségtelennek minősítette ... tanúkénti kihallgatását, mert az I. rendű felperes maga is úgy nyilatkozott, hogy a „...” email cím nem az alperesé, hanem ... volt. Azt pedig, hogy az e-mailekben megfogalmazott üzeneteket az alperes írta volna, az I. rendű felperes szintén nem igazolta. Mivel a tényállítások ott az alperes személyére sértőek voltak, megállapította, hogy ezen közlésekkel az I. rendű felperes megsértette az alperes jóhírnevét.
- [36] Az elsőfokú bíróság a 40., 41. és 42. közléseket az emberi méltóságot sértő, megalázó véleménynyilvánításnak, a 43. és 44. kijelentéseket pedig az alperest sértő, valótlan tényállításoknak tekintette, ezért az előbbi közléseket az emberi méltósággal, az utóbbiakat pedig a jóhírnévhez fűződő joggal ellentétesnek, azaz jogsértőnek minősítette.
- [37] A 46., 47., 51. és 55. kijelentések, valamint az 53. közlés „...-féle háziszarkák, tolvajok” kijelentést tartalmazó része az elsőfokú bíróság szerint olyan tényállítások voltak, amelyek abból fakadtak, hogy az I. rendű felperes tudatosan félreértelmezte az alperes „...” című könyvének a hozzátartozóktól lopott időre vonatkozó sorait, így valótlanul állította, hogy az alperes pénzt lopott volna a rokonaitól. Megállapította ezért, hogy ezek a közlések sértették az alperes jóhírnevét, az I. rendű felperes tehát ezekkel jogsértést követett el (jóhírnév sérelme).
- [38] Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy az alperest tolvajnak minősítő 49. sorszámú kijelentés indokolatlanul bántó véleménynyilvánításként sérti az alperes becsületét, a 48. és 52. közlés, valamint az 53. kijelentés azon része, amely arra vonatkozott, hogy az „alperes két enyves kezével turkál a zsebemben” nem volt becsületsértő, hiszen nem konkrét bűncselekményre utalt. Végül az elsőfokú bíróság az 54. közlést indokolatlanul bántó, becsületsértő véleménynyilvánításnak, az 56. sorszámú kijelentést pedig az alperest emberi méltóságában sértő közlésnek minősítette.
- [39] A viszontkereset kapcsán az I. rendű felperest a bíróság a megállapított jogsértések vonatkozásában eltiltotta a további jogsértéstől, és kötelezte őt a jogsértés abbahagyására. Tekintettel arra, hogy az I. rendű felperes az interneten közzétett nyilatkozataival nagy nyilvánosság előtt követte el a jogsértések egy részét, úgy ítélte meg, hogy a jogsértések tárgyi súlyára is figyelemmel az alperes 2.000.000 forint sérelemdíjra jogosult, ezt meghaladóan követelés azonban eltűlt volt.
- [40] Az alperesnek a II. rendű felperessel szemben előterjesztett viszontkeresete vizsgálata során azt állapította meg, hogy az 1., 2., 3., 5. és 7. közlések nem voltak indokolatlanul bántóak, a 4. számú

kijelentés azonban igen, ezért az utóbbi sértette az alperes becsületét, a 6. számú közlés pedig az alperes emberi méltóságát sértette, hiszen az „elmebeteg” jelző megalázó tartalommal bír. Mérlegeléssel úgy ítélte meg, hogy az alperes a jogsértések súlyát és következményeit is figyelembe véve a II. rendű felperestől 400.000 forint sérelemdíjra jogosult, az ezt meghaladó viszontkeresetet elutasította.

- [41] Az elsőfokú bíróság a feleket pernyertességük arányában kötelezte a feljegyzett kereseti és viszontkereseti illeték megfizetésére, megállapította ugyanakkor, hogy az előlegezett perköltséget minden fél maga viseli.
- [42] Az elsőfokú ítélet ellen az I. és II. rendű felperesek terjesztettek elő fellebbezést, az alperes pedig csatlakozó fellebbezéssel élt. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét részben megváltoztatta, és szövegezésében pontosította.
- [43] Megállapította, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes emberi méltóságát azzal, hogy a 2009-ben megjelent „Árulók” című könyvének 155. oldalán „baromnak”, 158. oldalán pedig „ágytálnak” nevezte, továbbá megsértette az I. rendű felperes jóhírnevét azzal, hogy a 2014 nyarán kör-email formájában közzétett ... című írásában valótlanul állította, hogy az I. rendű felperes elvitette magát a Grand Canyonba. Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől, és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 400.000 forintot. Az I. rendű felperes fellebbezéssel érintett keresetét ezt meghaladóan elutasította.
- [44] Megállapította, hogy az alperes megsértette a II. rendű felperes emberi méltóságát azzal, hogy a 2014 nyarán kör-email formájában közzétett ... című írásában „agg arának” nevezte őt, továbbá megsértette a II. rendű felperes becsületét azzal, hogy ugyanezen írásában úgy fogalmazott: „..., a vad duhaj ... is ott lebzseleg legénye oldalán ékszereit mutogatva a ... birodalomban”. Az alperest ebben a vonatkozásban is eltiltotta a további jogsértéstől, és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű felperesnek 400.000 forintot. A II. rendű felperes fellebbezéssel érintett keresetét ezt meghaladóan elutasította.
- [45] A jogerős ítélet megállapította, hogy az I. rendű felperes megsértette az alperes jóhírnevét azzal, hogy az interneten közzétett „Egy ítélet margójára - avagy ... meztelen” című írásában valótlanul állította: az alperest ... honorálta azért, hogy valótlanosságokat terjesszen róla az interneten. Megsértette az alperes becsületét azzal, hogy az interneten közzétett „... levitézlett hordószónoknak és a ripacs (álomfejtegető) ...” című írásában úgy fogalmazott: az alperes „maniért vagy más juttatásokért minden piszkos munkára kapható”. Megsértette az alperes emberi méltóságát azzal, hogy a 3. sorszámú előkészítő iratban az alperest úgy jellemezte: „pszichikai kezelésre szoruló személy”, „minden állítása zavart elméjének a terméke”, továbbá azzal is, hogy az interneten közzétett „... ..” című írásban úgy fogalmazott: az alperes „abnormális állapota tovább romlott”, „szétmállott szürkeállománya”, „zárt osztályra is kérhet beutalót”, „bomlott agya mindenre képes”, „elmeháborodott, soha nem fogja elismerni a betegségét, így volt ezzel Sztálin, Hitler vagy Néró császár is”, továbbá „az sem lenne szégyen (...), ha esetleg spermabankból fejlődött volna ki, így ha valakit sérteget vagy igaztalanul vádol, legalább elküldheti önt a spermabankba, és nem kell csúnya (illetlen) szavakat használnia. ... nem a szülei (vagy a spermabank) tehet arról, tisztességes nevét ..., ... vagy ... változtatta...”. Megsértette az alperes jóhírnevét azzal, hogy a 3. sorszámú beadványában valótlanul állította: az alperes „plagizálta Márait”. Az I. rendű felperest a további jogsértéstől eltiltotta, és kötelezte, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 800.000 forintot. Az alperesnek az I. rendű felperessel szemben előterjesztett viszontkeresetének fellebbezett részét ezt meghaladóan elutasította.
- [46] A jogerős ítélet megállapította, hogy a II. rendű felperes megsértette az alperes emberi méltóságát azzal, hogy a 83/F/1. számú beadványában a jelen perben az írta az alperesről: „Nem ártana, ha elmeorvosi vizsgálatot venne igénybe. Ha egy ilyen vizsgálat negatív eredménnyel zárulna, akkor ez lenne orvosi működésemben felállított diagnózisom egyetlen, első hibája.” Megsértette az alperes emberi méltóságát azzal is, hogy a 100. sorszámú beadványában az alperesre utalva úgy

foglalmazott: „... az orvosok szerint nemcsak a vesebaj (...) normálistól eltérő szimptómája utalhat kezdeti vagy akut betegségre, hanem a paranoiás jellegű (agybéli) jelenségek is. Ezeket ép(p) úgy nem kell szégyellni, mint a hasnyálmirigy-gyulladást, és nem kell megsértődni a figyelmeztetésért, különös tekintettel arra, hogy ezt a betegséget az érintettek zöme jól tudja titkolni (gondoljunk csak Sztálinra, Hitlerre, az őrült római császárokra)..." Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 forintot. Ezt meghaladóan az alperes II. rendű felperessel szemben előterjesztett viszontkeresetének fellebbezett részét elutasította.

- [47] A jogerős ítélet megállapította, hogy az első- és másodfokú eljárás során előlegezett perköltséget a felek maguk viselik.
- [48] Az első- és másodfokú illeték viseléséről úgy rendelkezett, hogy az I. rendű felperest 231.600 forint elsőfokú és 200.000 forint másodfokú, a II. rendű felperest 81.000 forint elsőfokú és 87.500 forint másodfokú, az alperest pedig 312.600 forint elsőfokú és 287.500 forint másodfokú illeték megfizetésére kötelezte az állam javára.
- [49] A jogerős ítélet indokolása rögzítette, hogy eredeti keresetében az I. rendű felperes nem terjesztett elő elégtétel adása iránti igényt, ezt csak Pf.10. sorszámú beadványában tette meg, ez azonban meg nem engedett keresetmódosítás volt, így ezzel érdemben a jogerős ítélet már nem foglalkozhatott. A jogerős ítélet indokolása szerint közömbös, hogy milyen volt korábban az I. rendű felperes és az alperes viszonya a vitájukat megelőzően.
- [50] A jogerős ítélet az egyes kijelentéseket ezt követően tételesen elemezte. Összességében azt állapította meg, hogy az alperes három személyiségi jogsértést követett el az I. rendű felperessel szemben, a „barom”, „ágytál” kifejezések a régi Ptk. megítélése alapján is jogsértőek. Megállapította ugyanakkor, hogy a Grand Canyonba történő „elvitetés” vonatkozásában már az új Ptk. rendelkezései az irányadóak.
- [51] Az elsőfokú bíróságnak ezt meghaladóan megállapított jogsértései vonatkozásában a jogerős ítélet részletesen indokolta azt, hogy más esetekben miért nem tartotta alaposnak a jogsértés megállapíthatóságát. Az I. rendű felperesnek a névviselési jog megsértésével kapcsolatos igényei kapcsán kifejtette, hogy más nevének saját névként való használata csak az egyike a lehetséges elkövetési magatartásának, a névviseléshez való jogot meg lehet sérteni egy másik személy gúnynévvel történő megjelölésével is. Jelen esetben azonban, bár kétségtávol gúnyos stílusban fogalmazta meg mondanivalóját az alperes, valójában nem illette gúnynévvel az I. rendű felperest, így a név viseléséhez való joga nem sérülhetett. A névvel kapcsolatos kitételek a jogerős ítélet szerint sem sértették a felperes emberi méltóságát és becsületét sem. Utalt arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága az Új kontra Magyarország ügyben kifejtette, hogy a stílus, mint kifejezési forma is a kommunikáció részét képezi, és a kifejezés tartalmával együtt élvez védelmet. A jogerős ítélet szerint itt nem öncélú trágárkodásról, sértegetésről volt szó, hanem ez úton is az I. rendű felperes közszereplőként végzett tevékenységével kapcsolatos kritikát fejezett ki.
- [52] A jogerős ítélet nem találta sértőnek azt a fordulatot sem, hogy az alperes szerint a felperes úgymond elárulta volna barátait, mert történelmi vitának tekintette azt a kérdést, hogy kik, milyen módon vettek részt az 1956-os forradalom és szabadságharcban, ennek megítélését nem találta a bíróságra tartozónak. Ebben a körben az I. rendű felperes és az alperes között kialakult vitát közéleti diskurzusnak minősítette, amely csak akkor sérthet személyiségi jogot, ha a résztvevők indokolatlanul bántó véleménynyilvánítást formálnak, ez azonban nem történt meg. A jogerős ítélet szerint az alperes azzal, hogy az I. rendű felperes magatartását a Thermopüliai-szorosnál vívott csata áruclójához hasonlította, nem lépte túl a szakmai vita kereteit, így személyiségi jogsértés nem volt megállapítható, ebben a körben az alperes fellebbezését megalapozottnak ítélte meg, és az I. rendű felperesnek ezt a kereseti kérelmét is elutasította.
- [53] A I/4. közlés vonatkozásában a jogerős ítélet mindenben osztotta az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntését, mert itt az alperes az I. rendű felperes életútját minősítette nem jogsértő módon.
- [54] Az I/5. pont tekintetében a jogsértést megállapító elsőfokú ítélettel szemben a jogerős ítélet arra az

álláspontra helyezkedett, hogy nem konkrét tényállításról, hanem véleménynyilvánításról van szó, amely az I. rendű felperes életútjára vonatkozott. A jogerős ítélet szerint ebben a körben az alperes csupán értékítéletét fejezte ki, így nem lehet jóhírnév sértő tényállításról beszélni.

- [55] A II/1. pont tekintetében a jogerős ítélet is jogsértőnek találta az I. rendű felperes „baromként” megjelölését, és megállapította az elsőfokkal egyezően az emberi méltóság megsértését. Kifejtette, hogy az irodalmi nyelvezet használata sem mentesítette az író azon kötelezettsége alól, hogy tartsa tiszteletben mások személyhez fűződő jogait, semmilyen stílusú irodalmi műben nem megengedett mások személyiségi jogának megsértése. A jogerős ítélet ugyanakkor arra az álláspontra helyezkedett, hogy ezen pont tekintetében a „baromként” történő megjelöléstől eltekintve a közöltek nem sértették a felperes emberi méltóságát és becsületét, ezért az alperes fellebbezése a közlés egyéb részeit illetően megalapozott volt.
- [56] A II/2. pont tekintetében (8. kijelentés) a jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság tévesen minősítette az I. rendű felperes jóhírnévét és becsületét sértő közlésnek. A szövegösszefüggésből is kitűnően itt arról a kérdésről volt szó, hogy az I. rendű felperes ... költségén amerikai kirándulásokon vett részt, az I. rendű felperes pedig arra azzal válaszolt, hogy ennek ellentételezéseként ajándékokat küldött volt vendéglátójának. Erre reagált az alperes úgy, hogy egy kristályváza nem lehet megfelelő ellenérték. Ez pedig nem minősíthető sem tényállításnak, sem pedig indokolatlanul sértő véleménynyilvánításnak. Az a fordulat, hogy a kristályvázát a felperes „leemelhetette az orosz idők polcairól korábban” szintén nem tekinthető konkrét tényállításnak, hiszen az alperes feltételes módot használt. Nem utalt a kitétel arra, hogy az I. rendű felperes egy általa korábban elloptott vázát ajándékozott volna ..., csupán azt fejezte ki, hogy az ajándék egy olyan tárgy is lehetett, amelyet az I. rendű felperes a Szovjetunióban szerzett be vagy ahhoz a Magyar Néphadseregben töltött évei során jutott hozzá. Ez pedig nem tekinthető indokolatlanul bántónak.
- [57] A jogerős ítélet úgy foglalt állást, hogy a felperes vonatkozásában használt „ágytál” kifejezés indokolatlanul bántó, sértő, amelyet még közszereplőként sem kell az I. rendű felperesnek eltűnie, ez még irodalmi fordulatként sem lehet helytálló.
- [58] A jogerős ítélet helytállónak találta az elsőfokú bíróság döntését a „... Központi Elmegyógy Intézet” című vers kapcsán, az indokokra is kiterjedően. Álláspontja szerint a vers azt a felháborodást fejezi ki, amelyet az alperes az I. rendű felperesnek a szittyá kongresszuson történő felszólalása miatt érzett. A mű e véleményét gúnyos stílusban, de nem öncélúan, nem indokolatlanul bántó és megalázó módon juttatta kifejezésre, így a jogerős ítélet szerint nem sért személyiségi jogot.
- [59] A ... című fórumon közzétett kitételek kapcsán a jogerős ítélet számot adott arról, hogy miért lehetett elfogadni az alperes által csatolt szövegváltozatot. A jogerős ítélet azonban arra a következtetésre jutott, hogy a III/1-3. pontok alatt foglaltak nem sértik a felperes személyiségi jogait, ezek kétségtelenül az I. rendű felperesre vonatkoznak, és őt a vers negatív szereplőjeként ábrázolják, ugyanakkor indokolatlanul bántó, megalázó kifejezést nem tartalmaznak, csak erős kritikát fogalmaznak meg vele szemben azért, mert ... ellen fordult.
- [60] A „barom” fordulattal szemben a „kis vakond” hasonlatot nem találta sértőnek és megalázónak, ez ugyanis nem kérdőjelezi meg az I. rendű felperes emberi mivoltát. Ez a fordulat csak kritikát jelent, amelyet az I. rendű felperes tűrni köteles.
- [61] A ... 2014-ben közöltek kapcsán a jogerős ítélet kizárólag a „I. rendű felperes elvitette magát a Grand Canyonba” fordulatot minősítette valótlanúsága esetén sértő tényállításnak, mert azt sugallja, hogy a szóban forgó kirándulást az I. rendű felperes követelte ki magának és feleségének, ez azonban a per során nem került bizonyításra, csak az állapítható meg, hogy erre a kirándulásra ... hívta meg a felpereseket. Az itt közölt további kitételek kapcsán a jogerős ítélet arra az álláspontra helyezkedett, hogy azok igen erőteljes kritikai álláspontot fogalmaznak meg az I. rendű felperessel szemben, de közszereplőként ő azokat tűrni köteles.
- [62] A 22/A. sorszám alatti előkészítő iratban kifogásolt kitétel kapcsán a jogerős ítélet kifejtette, hogy a jogérvényesítés és a védekezés szabadsága körében tett nyilatkozatok általában nem sértik a

személyiségi jogokat. Az igény érvényesítésére alkalmas eljárás megindítása és a védekezés joga ugyanis a felektől nem vitatható el, az igény érvényesítése vagy az azzal szembeni védekezés céljából pedig szükségszerűen elő kell adni a kérelemhez vagy a védekezéshez igazodó tényeket. E tényállítások valóságtartalmát mindig az adott eljárásban kell megvizsgálni, ezért azok fő szabály szerint akkor sem alapoznak meg személyiségvédelmet, ha a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként utóbb valótlannak bizonyulna. E fő szabály alól kivételt csak az képez a bírói gyakorlat szerint, ha a jogérvényesítés vagy védekezés érdekében tudatosan hamis tényállítások, az eljárás tárgyával össze nem függő valótlan tényállítások és kijelentések történnek, amelyek kifejezőmódjukban indokolatlanul bántóak és lekicsinylőek. Az alperes az adott körben azt a kifejezést, mely szerint a felperes elárulta a hazáját, nem tényállításként használta a jogerős ítélet szerint, hanem véleményt formált, nem volt független a per tárgyától, így jogsértés megállapítására a kifejezés használata nem adott alapot a jogerős ítélet szerint.

- [63] A jogerős ítélet megalapozottnak találta az objektív jogkövetkezmények alkalmazása körében a megállapított jogsértések után a további jogsértéstől való eltiltást.
- [64] A nem vagyoni kártérítés, illetve a sérelemdíj összegszerűsége vonatkozása kapcsán kifejtette, hogy sem a nem vagyoni kártérítés, sem a sérelemdíj nem minősül automatikus jogkövetkezménynek, de megállapítható volt, hogy az I. rendű felperest érték hátrányok, nem vagyoni jellegű károk. Ennek összegét mérlegeléssel 300.000, illetve 100.000 forintban állapította meg a jogerős ítélet, összesen tehát 400.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest ezen a jogcímen az I. rendű felperes javára.
- [65] A II. rendű felperes fellebbezése kapcsán az I. rendű felperes fellebbezésével azonos módon a jogerős ítélet kifejtette, hogy elégtétel adására csupán a fellebbezésben kérte kötelezni az alperest, márpedig ez meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül, így azzal külön foglalkozni nem kellett. A II. rendű felperes alperessel szembeni kereset kapcsán a jogerős ítélet kisebb szövegpontosításokat végzett el, de ezzel együtt is megállapította, hogy alapvetően csak kis részben történt jogsértés az alperes részéről. A II. rendű felperes esetében is alaptalannak találta a névviselési jog megsértésével kapcsolatos előadásokat, mert egyrészt a közöltek nem sértették a más személytől való megkülönböztethetőség lehetőségét, illetve úgy ítélte meg a jogerős ítélet, hogy gúnynevet sem használt az alperes a II. rendű felperes esetében sem, amikor különböző asszociációkat végzett el a felperes nevével. A jogerős ítélet szerint ugyanakkor az elsőfokú bíróság alaposnak tekintette a II. rendű felperes személyiségi jogát sértő közléseknek az „agg araként”, „... vad duhaj ...-ként”, valamint a „legénye oldalán lebzselőként” és az ékszereit mutogatóként történő bemutatását, mert ezek indokolatlanul és öncélúan bántó kifejezések voltak, ráadásul a II. rendű felperes az I. rendű felperessel ellentétben nem tekinthető közéleti szereplőnek, így ezeket a kitételeket nem volt köteles eltűnni. A jogerős ítélet szerint az alperes négy sértő kifejezés ugyanazon szövegben történő használatával gyakorlatilag egy személyiségi jogsértést követett el a II. rendű felperessel szemben, ennek jogkövetkezményeit már az új Ptk. alapján kellett megítélni. Objektív jogkövetkezményként ezúttal is szükséges volt a további jogsértéstől való eltiltás, és a sérelemdíj megfizetésére kötelezés sem volt alaptalan, mert a II. rendű felperest vitán felül érték nem vagyoni sérelmek, ezek azonban nem voltak kiemelkedőek, hiszen a Heti hangszóró csupán kör-email formájában terjedt, bár azok tartalma másokhoz is eljuthatott. A jogerős ítélet szerint így köztudomásúan külön bizonyítást nem igénylő módon negatívan befolyásolták a jogsértések a II. rendű felperesről kialakult képet, magyarázkodási kényszert és szégyenérzetet idézhettek elő, ez pedig indokolta a sérelemdíj megítélését, amelynek nagyságát mérlegeléssel 400.000 forintban állapította meg a jogerős ítélet. Ebben a körben értékelte azt is a jogerős ítélet, hogy a II. rendű felperes nem minősül közszereplőnek, ha egyszer az alperesnek vitája volt az I. rendű felperessel, szükségtelen volt ebbe a II. rendű felperes bevonása és sértegetése. Ezért a másodfokú bíróság felemelte a sérelemdíj összegét 400.000 forintra, a II. rendű felperesnek ezt meghaladó keresetét pedig maga is elutasította.
- [66] A jogerős ítélet az alperes viszontkeresete kapcsán általánosságban is kifejtette, hogy az elsőfokú

bíróság helyesen minősítette az alperest közéleti szereplőnek. Az I. rendű felperes viszontkeresettel érintett nyilatkozatai ugyanis kifejezetten az alperes közéleti tevékenységéhez kapcsolódtak, így az ezzel kapcsolatos bírálatok és vélemények tekintetében akkor is közszereplőnek kell tekinteni, ha a jelenben a közéletben már nem vesz részt.

- [67] A viszontkereseti pontokat is (56 kijelentés) tételesen vizsgálta a jogerős ítélet.
- [68] Az 1.-2. pont tekintetében pontosította a szövegeket, és ezt követően az elsőfokú ítélettel már csak részben értett egyet. Megállapította, hogy mindkét közlés ugyanarra vonatkozik: az alperes ... kapott pénzt azért, hogy lejárato anyagokat terjesszen az I. rendű felperesről az interneten. Megállapítása szerint ez nem véleménynyilvánítás, hanem konkrét tényállítás. A jogerős ítélet is úgy foglalt állást, hogy ennek valóságtartalmát az I. rendű felperes nem tudta bizonyítani, de itt egy peres eljárás során tett nyilatkozatról van szó. A korábbiakban kifejtettek szerint ilyen esetben csak kivételesen lehet jogsértést megállapítani. A jogerős ítélet szerint itt jogsértés megállapításának nem volt helye, tekintettel arra, hogy az I. rendű felperes a nyilatkozatát a keresetével érintett alperesi közlések magyarázataként, vagyis az alperes mögöttes motivációjának bemutatása céljából fogalmazta meg az adott eljárás keretein belül. Tényállítások igazolásának elmaradása tehát igazából csak azzal a következménnyel járhatott, hogy a bíróság e tényt az ő terhére elkövetett személyiségi jogsértés következményeinek meghatározásakor nem vehette figyelembe, de az I. rendű felperes az alperes személyiségi jogait nem sérthette meg. Ehhez képest a jogerős ítélet szerint az 1. és 2. közlésre alapított viszontkeresetet is el kellett utasítani, így az alperes fellebbezése az 1. kijelentés tekintetében alaptalan, az I. rendű felperes fellebbezése ugyanakkor a 2. közlés vonatkozásában alapos volt.
- [69] A 3. kitétel kapcsán a másodfokú bíróság megismételte azon álláspontját, hogy az 56-os eseményekben való részvétel minőségének megítélése nem tartozik a jelen eljárás keretei közé, ebben a bíróság nem foglalhat állást. Nem a bíróság feladata tehát annak eldöntése egy szakmai vita kapcsán, hogy az 56-os szerepvállalása tekintetében ... hazudott-e vagy sem, így a szöveg első részét az alperes nem sérelmezhetette alappal, ezért az ítéletábra mellőzte az erre vonatkozó megállapítást az elsőfokú ítélet rendelkező részéből. Ugyanezen fordulatban azon rész vonatkozásában, hogy ... anyagilag honorálta-e az alperesnek az I. rendű felperest bíráló munkáját, tényállításnak minősül, amelynek valóságtartalmát az I. rendű felperes nem igazolta, az erre vonatkozó kitétel rész tehát jóhírnév sértő volt, és a jogsértés megállapítandó maradt.
- [70] A 4. kijelentés kapcsán egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy az itt leírtak sértették az alperes becsületét, mert a „maniért vagy más juttatásokért minden piszkos munkára kapható” nem egy konkrét állítás, hanem egy általános véleménynyilvánítás, azonban ezt a kitéfelt az I. rendű felperes semmilyen módon nem indokolta, nem vezette le, nem jelölte meg az alapjául szolgáló tényeket. Ehhez képest az így megfogalmazott kritika indokolatlan és sértő, amit még a közszereplő sem köteles eltűrni. A jogerős ítélet szerint az 5. kitétel tekintetében is helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság arról, hogy az nem sért személyiségi jogot. A fellebbezés kapcsán rámutat arra, hogy a kijelentés nem az alperes személyére, hanem a közéleti vitában általa alkalmazott módszerekre vonatkozik, kifejezőmódjában pedig nem lépi túl a közszereplőkkel szemben alkalmazott kritika határait.
- [71] A 6.-11. kijelentések kapcsán azt állapította meg a jogerős ítélet, hogy ezeket az elsőfokú bíróság alappal minősítette úgy, hogy sértik az alperes emberi méltóságát, hiszen őt elmebetegnek bemutató kitételek szükségtelen, indokolatlan és megalázó sértések voltak, amelyeknek sem peres eljárás során, sem pedig az internetes írásokban nincs helye, ezek eltűrésére az alperes nem köteles. Akkor sem menthetőek, ha maga az alperes is erős kifejezéseket alkalmazott az I. rendű felperessel szemben (barom, ágytál).
- [72] A 13. sorszámú kitétel kapcsán a jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy ez a közlés sérti az alperes becsületét. Megállapította, hogy ebben a körben az alperes nem tudta pontosítani, hogy a kifogásolt kitétel az I. rendű felperes mely beadványában szerepelt volna, a

megjelölt 3. sorszámú beadványban ugyanis a kérdéses kijelentés nem szerepel. Azt pedig a kérelemhez kötöttség elve kapcsán a bíróság nem vizsgálhatta, hogy máshol esetleg mégis szerepelt ez a kitétel. Megjegyezte a jogerős ítélet, hogy a „tömeggyilkos” kifejezés az adott esetben nem szó szerint értendő, csupán éles bírálatot fejez ki közéleti tevékenységgel kapcsolatban.

- [73] A 14. és 15. kijelentések kapcsán a jogerős ítélet egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy személyiségi jogsértés nem történt. Itt ugyanis az I. rendű felperes nem nevezi kifejezetten az alperest elmebetegnek, csupán felháborodását fejezi ki amiatt, hogy szerinte a felek egyre durvuló hangnemű nyilvános közéleti vitájában nem képes megérteni az alperes az ő álláspontját. A jogerős ítélet szerint ebben a körben gunyoros stílusban, de nem öncélúan, hanem funkcióval rendelkező módon közvetítik a kifejezések az I. rendű felperes érzelmeit, és nem lépte túl a véleménynyilvánítás alkotmányos határait.
- [74] A 16. és 17. kijelentéssel kapcsolatban ismételten hangsúlyozta az ítéletábra, hogy az alperes tartozik megjelölni, hogy a vitatott kitételek hol szerepelnek. Az alperes azt közölte, hogy a 3. sorszámú felperesi beadványban szerepelnek, de ez pontatlan volt, más beadványokban pedig a bíróság nem volt köteles azt kutatni. A megállapítható „alattomos, hazug, senkiházi” minősítés éles kritika, amelyet a közéleti szereplő tűrni köteles, és ugyanúgy nem alapoz meg személyiségvédelmet, mint az alperes által az I. rendű felperes jellemzésére használt „nagyon hitvány” kifejezés. A „csendőrpertut alkalmazó, ágytálozó Szíki” szóösszetétel pedig az I. rendű felperes azon közlése, amely arra reagál, hogy az alperes írásaiban tegezte és ágytálnak nevezte őt.
- [75] A 19. kijelentés kapcsán pontosította a jogerős ítélet a szöveget, és egyértelművé tette, hogy itt véleménynyilvánításról van szó („fogja be tisztátalan száját és állítsa le perverz gondolatait”). Megjegyezte, hogy ezekkel a kifejezésekkel az alperesnek a II. rendű felperesre tett megjegyzéseire reagált az I. rendű felperes a véleménynyilvánítás határain belül.
- [76] A 23. kijelentés kapcsán a jogerős ítélet nem osztotta az elsőfokú ítélet azon megállítást, hogy ez a kitétel sértene az alperes becsületét. A jogerős ítélet szerint itt az I. rendű felperes a jogérvényesítés és a viszontkeresettel szembeni védekezés keretében közölte az álláspontját, ezzel a per kereteit nem lépte át. Az éles megfogalmazás megállapítható ugyan, de maga az alperes is hasonló minősítéseket használt, amikor az I. rendű felperest „nagyon hitványnak” nevezte.
- [77] A 30.-37. kijelentések kapcsán a jogerős ítélet kifejtette, hogy nem értett egyet azzal az elsőfokú bíróság ítéletéből, mely szerint az I. rendű felperes a 30., 34. és 35. közlésekkel megsértette az alperes becsületét, a 31.-33. és a 36.-37. közlésekkel kapcsolatos viszontkereset elutasítását ugyanakkor jogszerűnek ítélte meg. Ezek a kijelentések egyértelműen az alperes művészként és közéleti szereplőként végzett tevékenységének éles kritikáját tartalmazták, amelyet tűrnie kell. A közszereplővel szembeni véleménynyilvánítás tág alkotmányos határait tehát az I. rendű felperes a 30., 34. és 35. közlésekkel nem lépte át, ezért a viszontkeresetet ebben a körben is el kellett volna utasítani, így az I. rendű felperes fellebbezése itt eredményes volt, az alperes pedig alap nélkül fellebbezett a 31., 32., 33. és a 36.-37. közlésekkel kapcsolatos viszontkereset elutasítása miatt.
- [78] A 38.-39. kijelentések kapcsán helyesnek találta a jogerős ítélet az I. rendű felperes fellebbezését annyiban, hogy az elsőfokú bíróság ezeket a közléseket tévesen ítélte ellentétesnek az alperes jóhírnevével. Kétségtelen tényként rögzítette a jogerős ítélet, hogy ezen kijelentések valóságtartalmát az I. rendű felperes nem igazolta, ez azonban még nem jelenti önmagában azt, hogy az alperes alappal kért személyiségvédelmet. Figyelembe kellett venni, hogy az I. rendű felperes ezeket a kijelentéseket egy peres eljárás során tette meg, az igényének érvényesítése céljából pedig elő kellett adnia azokat a tényeket, amelyek követelését megalapozták. Az ítéletábra megismételte azon álláspontját, hogy a bírói gyakorlat szerint a perben tett nyilatkozat csak akkor sérthet személyiségi jogot, ha az tudatosan hamis vagy az eljárás tárgyával össze nem függő valótlan tényállítás, azonban erről nem volt szó. Itt ugyanis arról volt szó, hogy az I. rendű felperes állítása szerint az alperes „...” email-címen, valamint a „metapédia” segítségével becsületsértő anyagokat terjesztett róla a neten. Ezek a közlések a valóságuktól függetlenül ugyanis arra irányultak, hogy az

I. rendű felperes igyekezett bemutatni azt, hogy milyen módon terjesztette jogsértéseit az alperes, vagyis a sérelemdíj iránti igényét kívánta ezzel megalapozni. Amikor pedig ezen tényállítások valóságát az I. rendű felperes nem igazolta, ez gyakorlatilag oda vezet, hogy e tényt a perben az ő terhére elkövetett személyiségi jogsértés következményének meghatározásakor nem vehette a bíróság figyelembe, de ez önmagában még nem sértette az alperes személyiségi jogait.

- [79] A 40., 41. és 43. kijelentés kapcsán az ítélet tábla nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy a 40. és 41. közlés sérti az alperes emberi méltóságát a 43. pedig az alperes jóhírnevét. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a 40. és 41. közlések véleménynyilvánítások, de nem értett egyet azzal, hogy a 43. közlés tényállítás lenne. Ez utóbbi esetben a szöveggörnyezet elemzésével arra jutott a jogerős ítélet, hogy nem tényként állította az I. rendű felperes, hogy az alperes drogot fogyasztott volna, hanem az általa írt művet illetve kritikával, tartalmilag zavarosnak és összefüggéstelennek minősítve azt, tényállítás hiányában a kijelentés nem sérthette az alperes jóhírnevét. Egyebekben a kijelentések tartalmát nem értékelte úgy, hogy azokat egy közszereplőnek nem kellene eltűrnie. Önmagában az, hogy az I. rendű felperes az alperes műveit zavarosnak, összefüggéstelennek és értelmetlennek tartja, nem alapoz meg személyiségvédelmet. Az pedig, hogy e véleményét az I. rendű felperes a közléseket tartalmazó írásokat átható éles, gúnyolódó stílusban fejezte ki, az alperes műveiben használt gunyoros stílushoz hasonlóan nem öncélú, hanem funkcióval bír, közvetíti az I. rendű felperes érzelmeit, kihangsúlyozza, aláhúzza mondanivalóját, ennek során nem lépi túl a véleménynyilvánítás megengedett határait. Erre tekintettel a viszontkereseteket ebben a körben is el kellett utasítani, ebben a körben az I. rendű felperes fellebbezése eredményre vezetett.
- [80] A 42. kijelentés kapcsán (spermabankos fordulat) pontosította a kifogásolt szövegrészletet. A pontosított tényállás mellett a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg: a közlés sérti az emberi méltóságot, az elsőfok indokaival egyetértett. Az itt megfogalmazottakat teljesen öncélú, felesleges sértegetésnek minősítette, amelyet egy közszereplő sem köteles eltűrni, és túl van a véleménynyilvánítás alkotmányos határain.
- [81] A 44. igénypont tekintetében helytállónak találta az elsőfokú bíróság döntését abban a körben, hogy valótlanul állította az I. rendű felperes, hogy az alperes plagizálta volna ..., tekintettel arra, hogy idézőjelben idézte ... szavait az alperes, és ez nem minősül plágiumnak, nem tüntette fel ... szövegét a sajátjának. Ezt a kitétele a jogerős ítélet jogsértőnek találta, mivel az tényállítás volt, és egyben valótlan, sértő tartalmat is hordozott.
- [82] A 46. számú kijelentés kapcsán a jogerős ítélet megállapította, hogy az elsőfokú ítélettel szemben ez nem az I. rendű felperes 3. sorszámú beadványában, hanem az I. rendű felperes 24/A/17. sorszámú emailjében szerepelt. A jogerős ítélet pontosította a tényleges szöveget is, és megállapította, hogy a sérelmezett kijelentés nem értékelhető konkrét tényállításként, az I. rendű felperes nem tett olyan kijelentést, hogy az I. rendű alperes lopott volna, így konkrét tényállítás hiányában az alperes jóhírneve nem sérülhetett. Valójában általános tartalmú, de élesen megfogalmazott kritikáról van szó, amelyet a közszereplő alperes tűrni köteles.
- [83] A 47., 49., 51., 52., 53. és 55. sorszámú közlések tekintetében a jogerős ítélet álláspontja nagy mértékben eltért az elsőfokú bíróságétól. A jogerős ítélet szerint a 47., 49., 51., 53. és 55. közlések nem sértették az alperes személyiségi jogait. Ezeket a kijelentéseket az adott szövegösszefüggésben kell értékelni, a lopás kifejezés tehát csak szimbolikus értelemben, átvitt értelemben került használatra, nem pedig a szó szoros értelmében. A másik lehetséges értelmezése ugyanakkor a szövegnek az, hogy a szó konkrét értelmében lopás történt a családtagok, a szerettek sérelmére. A jogerős ítélet szerint annak következményeit, ha valakinek egyes mondatai többféle módon értelmezhetőek, az alperes nem háríthatja át másra, így nem róhatja fel az I. rendű felperesnek, hogy ő ennek a szövegnek az alperes szándékaitól eltérő tartalmat tulajdonított, és ez alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a saját állítása szerint is meglopta a hozzátartozóit. Mivel e kijelentések mindegyike az alperes konkrét szövegén alapul, azok nem minősülhetnek ellentétesnek

sem az alperes becsületével, sem pedig a jóhírnevével, hiszen az I. rendű felperes valamennyi közlésével az alperes saját szavait ismételte meg olyan értelmezésben, amelyre a szöveg lehetőséget adott. Ehhez képest valamennyi itt felsorolt igénypont tekintetében a viszontkereset elutasítása volt indokolt.

- [84] A 48. kijelentés vonatkozásában a jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a jogsértés hiányát, hiszen az I. rendű felperes azon véleményét fejezi ki csupán, hogy az alperes perbeli tényállításai valótlanok. Ez a védekezés jogának körébe tartozik, a per kereteit az I. rendű felperes itt nem lépte át. Az pedig, hogy élesen kerültek megfogalmazásra a vélemények, abban a körben értékelendő, hogy maga az alperes is hasonló stílusban reagált, amikor például az I. rendű felperest „nagyon hitványnak” minősítette.
- [85] Az 54. közlés tekintetében nem találta helyesnek a jogerős ítélet az elsőfokú bíróság jogsértést megállapító álláspontját. Ez a kijelentés ugyanis nem tényállítás, hanem véleménynyilvánítás volt, az I. rendű felperes az alperes által csatolt egyes okiratokat nevezte, minősítette megtévesztőnek, ez pedig nem lépi túl az adott peres eljárás kereteit. Az éles megfogalmazás az alperes által használt hasonló módszerekre figyelemmel pedig önmagában nem jogsértő a jogerős ítélet szerint.
- [86] A 56. kijelentés vonatkozásában a másodfokú bíróság szintén nem értett egyet az adott kitétel jogsértőként való minősítésével. A jogerős ítélet szerint itt is csupán azt a véleményét fejtí az I. rendű felperes, hogy az alperes róla megjelent írásai valótlanok, kétségtelen, hogy a stílus éles és gúnyolódó, azonban az alperes ugyanilyen stílusban írt a felperes személyéről, így a stílusnak az adott esetben funkciója van, az I. rendű felperes érzelmeit hangsúlyozza ki, de nem lépi túl a közszereplővel szembeni véleménynyilvánítás ág alkotmányos határait.
- [87] A jogerős ítélet a jogalap tekintetében úgy foglalta össze álláspontját, hogy az I. rendű felperes összesen négy írásában tíz jogsértést követett el az alperessel szemben. Ezzel kapcsolatban úgy összegzett, hogy az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy valamennyi jogsértésre az új Ptk. hatályba lépését követően került sor, ezért következményként sérelemdíj megítélésére kerülhetett sor. Miután az elsőfokú bíróság ezen megállapítását egyik fél sem fellebbezte meg, a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési kérelemhez kötött másodfokú bíróság e jogsértések következményeit ténylegesen valóban az új Ptk. rendelkezései alapján vonta le.
- [88] A jogkövetkezmények körében a megállapított jogsértések esetében objektív jogkövetkezményként alkalmazandónak találta az ítélőtábla is a további jogsértéstől való eltiltást, mellőzte ugyanakkor a jogsértés abbahagyására kötelezést, mert nem nyert bizonyítást, hogy a jogsértő állapot a jelenben is fennállna.
- [89] Az alperes javára az I. rendű felperessel szemben megítélt sérelemdíj összegét a másodfokú bíróság 2.000.000 forintról leszállította 800.000 forintra. A mérlegelésnél figyelembe vette, hogy több megállapított jogsértés valóban kikerült az internetre, ezáltal a nyilvánosság számára is hozzáférhetővé váltak. Megállapította, hogy abból a körülményből, hogy a közlések a jelenben már nem találhatók meg az alperes által hivatkozott honlapokon, nem következik, hogy azok a nyilvánosság számára korábban sem voltak elérhetőek, így az említett okirati bizonyítékok bizonyító ereje nem válik kétséggé. A perben nem volt jelentősége annak a jogerős ítélet szerint, hogy a közléseket az I. rendű felperes vagy más személy tette-e ki az internetre, ezt azt jelenti, hogy mind az írásokat nem vitásan elkészítő és tovább küldő I. rendű felperes, mind pedig azokat az internetre feltöltő esetleges harmadik személy köteles megfizetni az alperes felé az így előidézett személyiségi jogsérelem miatt neki járó teljes sérelemdíjat. Ez tehát, hogy az általa írt közléseket nem az I. rendű felperes, hanem más személy tette ki az internetre, az I. rendű felperes sérelemdíj iránti felelősségét nem érinti. Az ily módon nyilvánosságot kapott és jogsértőnek talált kitételek esetében megállapítható volt, hogy azok negatív módon befolyásolhatták az olvasókban az alperesről kialakult képet, továbbá magyarázkodási kényszert és szégyenérzetet idézhettek elő. Ez az alperes esetén is olyan nem vagyoni hátrányt jelent, amely indokoltá tette a sérelemdíj megítélését. Egyes jogsértőnek talált kitételek csak korlátozott nyilvánosságot kaptak, így a

jogsértések jogkövetkezményei kevésbé súlyosak voltak. (6. és 44. kijelentések).

- [90] Külön foglalkozott a jogerős ítélet a II. rendű felperessel szemben benyújtott viszontkereset fellebbezéssel érintett részével.
- [91] Az 1. és 2. kijelentések kapcsán megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy a kijelentések nem sértik az alperes személyiségi jogait, gyakorlatilag a II. rendű felperes nagyfokú felháborodását fejezték ki azért, mert az alperes szerint indokolatlanul bevonta őt az I. rendű felperessel folytatott közéleti vitájába. Az indulatos és éles megfogalmazás ezért ebben az esetben funkcióval bírt, a II. rendű felperes érzelmeit közvetítette, és ezzel nem lépte túl a közszereplővel szembeni véleménynyilvánítás tág alkotmányos határait.
- [92] A 3. kijelentés kapcsán ugyancsak arra az álláspontra helyezkedett a jogerős ítélet, hogy az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el a viszontkeresetet. Itt ugyanis olyan perbeli nyilatkozatról van szó, amely a jogérvényesítés és a viszontkeresettel szembeni védekezés körében maradt éles megfogalmazása mellett is.
- [93] A 4. és 5. kijelentések kapcsán nem értett egyet a másodfokú bíróság azon rendelkezésével, hogy a 4. sorszámú közlés megsértette volna az alperes személyiségi jogát, egyetértett ugyanakkor az 5. közlés vonatkozásában a viszontkereset elutasításával. A 4. sorszámú kitételnél megismételte azt az álláspontját, amelyet korábban az I. rendű felperessel szembeni viszontkereset vonatkozásában is kifejtett a „lopás” kifejezés többféle értelmezési lehetőségével kapcsolatban. Itt is leszögezte azt, hogy annak következményét, hogy az alperes egyes mondatai többféleképpen értelmezhetőek, az alperes nem háríthatja át másra, így nem róhatja fel a II. rendű felperesnek, hogy ő ennek a szövegnek az alperes szándékaitól eltérő tartalmat tulajdonított, és ez alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes saját állítása szerint is meglopta a hozzátartozóit. Miután a kijelentések mindegyike az alperes erre vonatkozó írásán alapul, azok nem minősülhetnek ellentétesnek sem az alperes becsületével, sem pedig a jóhírnevével, hiszen a II. rendű felperes mindkét közlésével az alperes saját szavait ismételte meg olyan értelmezésben, amelyre a szöveg lehetőséget adott. Ehhez képest a viszontkeresetet a 4. közlés tekintetében is el kellett utasítani.
- [94] A 6. és 7. kijelentések kapcsán a jogerős ítélet az utóbbi esetben pontosította az ahhoz kapcsolódó tényállást. Megállapította, hogy a pontosított szövegösszefüggés mellett mindkét kijelentés ugyanazt fejezi ki, mint az I. rendű felperes 6.-11. közlései, hiszen a II. rendű felperes is „elmebetegnek” minősítette az alperes személyét. Mindez ebben az esetben is szükségtelen, indokolatlan és megalázó volt, amelyeknek egy peres eljárásban nem szabad teret engedni, ezek eltűrésére egy közszereplő sem köteles. Az ilyen megfogalmazások nem menthetőek, még akkor sem, ha a II. rendű felperes közléseinek időpontjában az I. rendű felperes és az alperes nyilvános vitája, illetve a peres eljárás egyre durvuló hangnemben már hosszabb ideje tartott. Ezért összességében az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a 6. számú kijelentés tekintetében helyben hagyta, a 7. számú közlés vonatkozásában pedig megváltoztatta, és megállapította, hogy az szintén sérti az alperes emberi méltóságát.
- [95] Összességében a jogerős ítélet megállapította, hogy a II. rendű felperes két bírósági beadványában két jogsértést követett el az alperessel szemben, mindkettőt az új Ptk. hatályba lépése után, ezért a jogkövetkezmények vonatkozásában az új Ptk. rendelkezéseit kellett alkalmazni.
- [96] A sérelemdíj vonatkozásában kifejtette, hogy történtek nem vagyoni sérelmek, ugyanakkor ezek nyilvánossága korlátozott volt, így mivel nem is voltak annyira súlyosak, mint az I. rendű felperes interneten közzétett közlései, alacsonyabb összegű sérelemdíj alkalmazása volt indokolt, így az ítélet tábla az alperest megillető sérelemdíjat 200.000 forintban határozta meg, és a fizetendő összeget erre szállította le. Az alperes ezt meghaladó viszontkeresetét elutasította.
- [97] Az ítélet befejező részében a másodfokú bíróság részletesen levezette a perköltségre és az illeték viselésére vonatkozó jogi álláspontját.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [98] A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet. Ebben az első- és másodfokú ítélet teljes hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő ítélet meghozatalát kérték. Későbbiekben a kérelem ezt úgy pontosította, hogy a keresetnek az I. rendű felperes javára részben helyt adó ítéletét a hatályon kívül helyezés mellett a Kúria hagyja helyben és az elutasított felperesi kérelmeket illetően a jogerős ítéletet változtassa meg és állapítsa meg a jogsértés bekövetkezését a felülvizsgálati kérelemben tételesen megjelölt kitételek vonatkozásában.
- [99] A felülvizsgálati kérelemben az I. rendű felperes a következő kitételek vonatkozásában kérte a jogerős ítélettel szemben a jogsértés megállapítását:
- „És lészen csillagfordulás megint" című könyv kapcsán kérte névviselési joga sérelmének megállapítását a „... már doktorit írhatnék megint", valamint a „Ki lehet ez az aggódó ... (...), ki ő valójában? Bokorbab, bokorrózsa, bokor tanya, vagy szerény egyszerűséggel bokor, az ...?" Ugyanezen könyv kapcsán kért becsülete és jóhírneve megsértésének megállapítását azon megfogalmazás vonatkozásában, hogy ő „6 évnyi boldog leningrádi bolsevik lubickolásban" vett volna részt. Az „..." című könyv kapcsán kérte névviselési joga megsértésének megállapítását azon megfogalmazás kapcsán, miszerint „mielőtt kiderült, mielőtt beborult, hogy bokorbab, bokorrózsa, ...". Ugyancsak ezen jogának megsértését kérte ugyanezen könyv kapcsán a „nevezett bokorrózsa, bokorbab, bokorugrató" kifejezések kapcsán. A felperes kérte azt is, hogy a Kúria állapítsa meg a második könyv kapcsán azt is, hogy a becsületét sértette meg az alperes azzal a megfogalmazással, hogy „Ő az elvtársi trágyadombon... de ne trágyázz abba a tálba, ahonnan szalonnáztál, ágytál" álláspontja szerint itt becsületsértés történt. Ugyancsak a második könyv kapcsán kérte annak megállapítását, hogy a „... Központi Elmegyógy és Intézet" megfogalmazás sérti a becsületét és emberi méltóságát. Kérte továbbá, hogy a jelen perben 2015. május 7-én beadott alperesi előkészítő iratban szereplő „elárulta hazáját" kitétel sérti becsületét, emberi méltóságát és jóhírnevét.
- [100] Az I. r. felperes kérte annak megállapítását a jogerős ítélettel szemben, hogy a ... 2014. nyarán közzétett tartalmában az alperes a „kisvakond" a „nagyon hitvány", „aki levert hazán épített karriert" „elvitette magát a Grand Canyonba" „a jellemgyenge ugróbokor" „az elvtársi asztal morzsáira leső" „a bokorugró handa-banda", illetve a „felesége legényének" fordulatokkal megsértette az alperes az I. r. felperes becsületét, emberi méltóságát, jóhírnevét és magánéletét. Jogkövetkezményként kérte az alperest 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezni.
- [101] A II. rendű felperes tartalmilag azt kérte, hogy a keresetének helyt adó jogerős ítéleti rendelkezéseket hagyja helyben a Kúria, ugyanakkor elutasított kereseti kérelmeinek adjon helyt. Kötelezze az alperest 500.000 forint sérelemdíj, illetve nem vagyoni kár megfizetésére. Tartalmilag azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg névviselési jogának sérelmét, továbbá becsületének sérelmét az első könyvben a 131. oldalon „az első ütközőpont a feleség neve, akit ... hívnak, nem ...!" A 134. oldalon a „Ha a barát ...", akkor ..., ..., akkor ... kell, ez így frankó. A második könyv kapcsán kérte jogsértésként megállapítani a „mit szól ehhez a ... szerephez a drága kis feleséged (Ő az a moszkvai sikk!) az orvosdoktor, a ..., a ..., a frankó nem is ... bá?", valamint a „csak ne vesd szememre ismét, ha ... módon házásítalak össze (na nem ..., de ... - itt mérik a legjobb rozékat, szóval nem ..., hanem ...)". A felperes szerint ugyancsak névviseléshez és becsülethez fűződő jogát sérti a ... 2014. június 30-án közzétett a „... kitartotta ... oldalán, ez lehetne ... naplója is, de csak ...-ugró-handa-banda", valamint a „... a vad duhaj, ... is ott lebzelt legénye oldalán ékszereit mutogatva a ... birodalomban, ... az egyszerű asszonyka, a kórházi nővérke". A II. rendű felperes kérte annak megállapítását is, hogy a ... 2014. június 24-i anyagában személyét illetően az „agg ara" a „..." a legénye (férje oldalán lebzselő)" az „ékszereit mutogató" az egyszerű asszonyka „illetve a kórházi nővérke" megfogalmazások sértették a magánélethez, a becsülethez és a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Az I., II. rendű felperesek az így megállapított jogsértések tekintetében is kérték az alperes eltiltását a további jogsértéstől.

- [102] Az I., II. rendű felperesek továbbá kérték az alperes viszontkeresetének teljes elutasítását elsődlegesen, másodlagosan az alperes javára megállapított összesen 1.000.000 forint sérelemdíj 100.000 forintra való leszállítását.
- [103] A felülvizsgálati kérelem indokolásaként előadták, hogy az alperes éveken keresztül folytatta személyük lejáratására irányuló magatartását, az eljáró bíróságok érdemben nem foglalkoztak az alperes jogilag kifogásolható motivációjával. Részletesen kifogásolták az eljáró bíróságok, különösen az elsőfokú bíróság pervezetését, azt, hogy ... tanú meghallgatását mellőzték. Súlyosító körülményként kérték figyelembe venni, hogy az alperes a II. rendű felperest orvosi hivatásában is gúnyolta. Kifejtették azon álláspontjukat, hogy a bíróságok helytelenül jártak el, amikor nem bírságolták meg számos esetben az alperes maga arra rászolgált volna. Kifogásolták azt is, hogy a bíróságok megengedték azt, hogy az alperes számos, a perre egyáltalán nem tartozó körülménnyel foglalkozzon. Álláspontjuk szerint az alperes szövegeiből megalapozottan vonták le azt a következtetést, hogy az alperesnek elmebeli problémái vannak. Megsértett jogszabályként hivatkoztak a régi Ptk. 84. §-ára, az új Ptk. 2:52. §-ára, a régi Pp. 163. és 176. §-ára, valamint a Pp. 206. § (1), (2) és (3) bekezdésére. Összességében arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az alperes viszonykeresete teljességgel alaptalan és bizonyítatlan. Előadták azt is, hogy az eljáró bíróságok a bizonyítékokat helytelenül mérlegelték. A sérelemdíj vonatkozásában előadták, hogy a javukra megítélt sérelemdíj összege indokolatlanul alacsony, teljességgel súlytalan, nem veszi figyelembe a közlések nyilvánosságát, az időbeni elnyújtottságát, azt, hogy az egész vitát az alperes kezdeményezte, ő volt az, aki a felperesek lejáratására törekedett az emigrációban és súlyos jogsértéseket követett el. Megjegyezték továbbá, hogy a felperesek az alperessel szemben nem fordultak az ügyben a nagy nyilvánossághoz. Megjegyezték azt is, hogy a jogerős ítélet helytelen perköltség számítást alkalmazott. Összességében előadták, hogy a maguk részéről csak ugyanazt a stílust alkalmazták válaszájuk során, amivel az alperessel megkezdte a sértések sorozatát, ehhez képest nem érthető, hogy az alperes a válaszokon miért sértődött meg.
- [104] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [105] A felperesek felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint megalapozatlan.
- [106] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül.
- [107] A felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma. Ez azt jelenti, hogy nincs helye a bizonyítékok ismételt értékelésének és egybevetésének. Ez alól szigorú kivételt csak az jelent, ha a korábbi mérlegelés kirívóan okszerűtlen, nyilvánvalóan iratellenes, vagy ellentétes a véleményalkotás, a logika alapvető szabályaival. A jelen esetben a Kúria ilyen körülményt egyáltalán nem észlelt.
- [108] A 2014. előtt megvalósult jogsértések vonatkozásában a Polgári Törvénykönyvről szóló (a továbbiakban: Ptk.) 1959. évi IV. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. Ezen jogok a törvény védelme alatt állnak. A 76. § szerint a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti különösen ... a becsület és az emberi méltóság megsértése. A Ptk. 77. § rendelkezik a névviseléshez való jog védelméről. A 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés szerint a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki másról azt sértő, valótlan tényről állít, híresztel, vagy való tényről hamis színben tüntet fel. A lehetséges jogkövetkezményekről az akkori Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-e) pontig terjedő rendelkezései tartalmaztak iránymutatást, így a jogsértés megállapítására a további jogsértéstől való eltiltásra,

illetve a nem vagyoni kártérítés megítélésének lehetőségére is vonatkozóan. A 2014. évi kitételek vonatkozásában már a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk.) rendelkezései az alkalmazandóak. Az új Ptk. 2:42. § (2) bekezdése értelmében az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A 2:43. § b) pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen ... a magánélet megsértése, a d) pont szerint a becsület és jóhírnév megsértése. Az új Ptk. 2:45. § (1) bekezdése szerint a becsület megsértését jelenti különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás. A (2) bekezdés szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényről állít vagy híresztel, vagy valós tényről hamis színben tüntet fel. A névviseléshez való jog szabályainak új megfogalmazását az új Ptk. 2:49. §-a tartalmazza. Az (1) bekezdés szerint irodalmi, művészeti, tudományos vagy közéleti szerepléssel járó tevékenységet felvett névvel is lehet folytatni, ha ez nem jár mások lényeges jogi érdekének sérelmével. A (2) bekezdés szerint, ha az irodalmi, művészeti, tudományos vagy közéleti szerepléssel járó tevékenységet folytató személy neve összetéveszthető a már korábban is hasonló tevékenységet folytató személy nevével, az érintett személy kérelmére a név - e tevékenység gyakorlása során - megkülönböztető toldással vagy elhagyással használható. Az új szabályozás tehát az adott személy nevével való gúnyolódást, mint lehetséges névviselési jog megsértési magatartást egyáltalán nem nevesíti.

- [109] Az új Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra kötelező személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset összes körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetre gyakorolt hatására - tekintettel egy összegben határozza meg.
- [110] A Kúria általánosságban rögzíti azt, hogy egyetértett az eljáró bíróságokkal abban, hogy az I. rendű felperes és az alperes egymással közéleti tevékenységükkel kapcsolatos vitát folytattak, és e vita keretei között maguk is közéleti szereplőnek tekinthetők. A felperes közírói tevékenységet vállalt ebben a körben, ismert és kevésbé ismert művei jelentek meg egy időben, politikai pártban (...) is vállalt szerepet. Helyesen állapították meg az eljáró bíróságok azt is, hogy az alperes ..., illetve az amerikai és kanadai emigráció körében maga is közéleti tevékenységet végzett, műveiben közéleti kérdésekkel is foglalkozott. Mindennek érdemi jelentősége van az egymással szemben kifejtett álláspontok értékelhetőségét illetően. A bírói gyakorlat ugyanis következetes abban - figyelemmel az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára és a Magyar Alkotmánybíróságnak ezek nyomán több határozatban is kifejtett álláspontjára, - hogy közéleti vita esetében a véleménynyilvánítás lehetőségei az átlagosnál jóval tágabbak. Az Alkotmánybíróság máig is irányadónak tekintett 36/1994. (VI.24.) AB számú határozatának indokolása kifejti azt, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. Az Alkotmány (Alaptörvény) a véleményt, annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi a véleménynyilvánítás lehetőségére vonatkozóan az alapjog, nem pedig a kifejtett vélemény tartalmára. Mindez azt jelenti, hogy amennyiben a bíróság egy-egy kitélt véleménnyel értékel, nem vizsgálhatja annak érték- és valóságtartalmát, mert az nem a feladata. A következetes és egyértelmű bírói gyakorlat szerint az értéktételre, az egyén személyes véleménynyilvánítására, a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy a kifejtett vélemény értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmen vagy észérveken alapul. Közéleti vitákban a vélemény lehet erősen túlzó, sőt meglepő, meglepetést keltő is, akkor is jogi védelmet élvez, ezt az eljáró bíróságok helyesen idézték fel.

- [111] Abban a vonatkozásban is helytállóan idézték a bírói gyakorlatot az eljáró bíróságok, hogy perbeli előadásokkal, jogi nyilatkozatokkal, személyiségi jogi jogsértés csak kivételesen valósulhat meg abban az esetben, hogyha az ott kifejtett álláspont, vélemény vagy jogi vélekedés kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő, megalázó, vagy burkoltan valótlan tényállítást fejez ki. Közéleti viták esetében jogsértés kizárólag valótlan és sértő tényállítások esetében állapítható meg, illetve akkor, ha a kifejtett vélemény az adott témától független, öncélú gyalázkodást fejez ki. Ezeket a körülményeket a jogerős ítélet a Kúria szerint teljesen helytállóan ítélte meg.
- [112] Abban is következetes és egyértelmű a bírói gyakorlat, hogy az egyes kitételek vizsgálata esetén arra is tekintettel kell lenni, ha a vita keretében a felek hasonló stílusban foglalkoznak a már szemben álló személyével. Önmagában a legalábbis sajátosan hangzó „nem én kezdtem, ő kezdte” fordulat még senkit nem jogosít fel jogsértés elkövetésére. A bíróságoknak nyilvánvalóan nem feladata az, hogy jóízlést, illetve alapvető magatartási szabályokat közvetítsen felnőtt emberek számára.
- [113] Általánosságban szükségesnek tartja a Kúria annak rögzítését is, hogy a jogerős ítélet nem tartalmazott olyan jogsértést, amely a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését indokolta volna, nem volt tehát olyan indok, amely a közel 6 éves pertartam mellett a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatását indokolta volna. Az eljáró bíróságok a perben szükséges bizonyítási eljárást lefolytatták, a tényállást a másodfokú ítélet a vitatható részekben kellő módon pontosította, ... tanúkénti meghallgatásának mellőzése sem volt olyan eljárási szabálysértés, amely az érdemi döntést bármilyen módon befolyásolhatta volna, így ezen okból sincs szükség az eljárás megismétlésére.
- [114] A névviseléshez fűződő jog tartalmát illetően a Kúria egyetértett a jogerős ítélettel abban, hogy az nem csupán a más nevéől való megkülönböztethetőséghez való jogot foglalja magában, hanem adott esetben a névvel való indokolatlan gúnyolódás, vagy megalázó véleménynyilvánítás is személyiségi jogot sérthet, ilyen azonban a jelen esetben nem volt megállapítható. A bíróságnak nem feladata a névvel kapcsolatos kitételek kapcsán az alperesi írások esztétikai színvonalának értékelése, külső, objektív szemlélet alapján kell megítélnie, hogy az adott szövegösszefüggések alapján történt-e ténylegesen jogsértés vagy sem.
- [115] Fontos azt is hangsúlyozni a Kúria szerint, hogy a jogsértések megállapíthatósága körében a bíróságoknak nem a felperesek személyes sértettségérzéséből kell kiindulnia, hanem külső objektív szemléletmódot kell alkalmaznia.
- [116] A bírói gyakorlat az általános személyiségi jogi perekben alkalmazza a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) PK 12. számú állásfoglalásában rögzített vizsgálati szempontokat. Ennek megfelelően a kifogásolt közléseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, gazdasági, politikai, tudományos vagy művészeti vita önmagában ugyancsak nem lehet jogsértés megállapításának alapja. A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet mindenben eleget tett annak a követelménynek, hogy az egyes kitételeket azok összefüggésében értékelje, ne csupán formális megjelenésüket minősítse.
- [117] A Kúria megjegyzi, hogy a felperesek felülvizsgálati kérelme ellentmondásos volt abban a tekintetben, hogy olyan vonatkozásokban is kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, illetve jogsértés megállapítását, amely vonatkozásokban a jogerős ítélet végül is megállapított jogsértést és ugyanakkor azt a fordulatot is tartalmazta, hogy ebben a tekintetben a jogerős ítélet hatályában fenntartását igényli.
- [118] Az I. rendű felperesnek a nevével kapcsolatos igények vonatkozásában a Kúria egyetértett a jogerős ítélettel, mely szerint a különböző alperesi „névhasználatok” a más nevéől való

megkülönböztethetőség kérdését nem érintették, kifejezőmódjukban pedig nem minősülnek indokolatlanul bántónak, sértőnek vagy megalázónak külső objektív szemlélet szerint. Amint azt a Kúria a korábbiakban már megjegyezte, a közlés esztétikai színvonala, ötletessége nem képezheti bírósági megítélés tárgyát, ha a szöveg gyalázkodónak nem tekinthető, márpedig a jelen esetben erről van szó.

- [119] Fontos általános értékelési szempont a Kúria szerint az is, hogy amennyiben a felek között közéleti szereplést érintő vita zajlik, akkor egy adott stílusban megadott nyilatkozatra várható az is, hogy az ellenérdekű fél hasonló stílusban válaszol, ezzel tehát mindkét félnek kölcsönösen számolnia kell, és az értékelésnél mindezt a bíróságnak figyelembe kell vennie.
- [120] A felülvizsgálat terjedelméből az következik, hogy miután a jelen esetben az alperes nem terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet vagy csatlakozó felülvizsgálati kérelmet, a Kúria kizárólag az I., II. rendű felperesek keresetének megítélésével foglalkozhatott, illetve a jogerős ítéletben megítélt viszontkereseti követelésekkel, hiszen a felperesek ezek elutasítását kérték a jogerős ítéletnek valójában részbeni hatályon kívül helyezése mellett.
- [121] A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet minden tekintetben helytállóan egészítette ki a tényállást, és az így kiegészített tényállás mellett az egyes igénypontok tekintetében részletesen kifejtett jogi álláspontja is érdemben minden tekintetben helytálló volt. A Kúria ezért a már rögzített alapelvek mellett az indokok megismétlésére nem lát okot, a másodfokú döntéssel érdemben mindenben egyetért.
- [122] A Kúria ugyanakkor külön tartja szükségesnek foglalkozni a 22/A. jelzésű előkészítő irat kapcsán kifogásolt, az I. rendű felperes által keresetének tárgyává tett azon fordulattal, amikor az alperes bírósági előkészítő iratban szerepeltette azt a fordulatot, hogy a felperes „elárulta a hazáját”. A jogerős ítélet a Kúria szerint a szövegösszefüggés alapján helytállóan állapította meg azt, hogy itt nem konkrét bűncselekmény elkövetéséről van szó, hanem a felperes pályafutásának egyfajta értékeléséről, arról, hogy a korábbi társadalmi rendszer hadseregében vállalt a felperes szerepet. Azt is helytállóan értékelte a Kúria szerint ebben a körben a jogerős ítélet, hogy ez egy, a jelen perben alkalmazott előkészítő iratban került rögzítésre és a konkrét szövegösszefüggést tekintve nem tényállításról, hanem véleményről van szó, nem bűncselekmény elkövetését állította az alperes, hanem egyfajta jellemzést alkalmazott. Miután pedig a perbeli közlés az alperes peres iratának részét képezte, alkalmazni kell azt az alapelvet, amelyet a jogesetek felidézésével a jogerős ítélet pontosan tartalmazott, vagyis egy peres eljárásban rögzített álláspontok főszabály szerint sem alapoznak meg személyiség védelmet, ha a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként utóbb valótlannak bizonyulnak. E főszabály szerint alól kivételt csak az jelent, ha a jogérvényesítés vagy védekezés érdekében megtett tudatosan hamis tényállításról van szó, vagy a közlés az eljárás tárgyával nem függ össze és valótlan, valamint azok a kifejezések, amelyek kifejezőmódjukban gyalázkodásnak minősülnek. A Kúria szerint a jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy ez a jelen esetben nem valósult meg, az alperes nem lépte túl a jelen eljárás kereteit, hanem véleményének adott hangot. Hasonló a helyzet akkor, amikor az alperes az I. rendű felperes tanulmányait minősítette olyan módon, hogy az „6 évnyi boldog leningrádi bolsevik lubickolás volt”. Ugyanez vonatkozik az „aki levert hazán épített karriert” fordulatra is a Kúria szerint. A „kisvakond” fordulat ugyancsak nem sérti a becsületet, illetve az emberi méltóságot, hiszen nincs szó arról, hogy a felperest valamilyen közmegítélés szerint undorkeltő állathoz, élőlényhez hasonlították volna. A „nagyon hitvány” jelzős szerkezet valóban erőteljes megfogalmazás ugyan, de belül marad a véleménynyilvánítás keretein, közéleti vita esetében. Az „elvitette magát a Grand Canyonba” fordulat esetében a jóhírnév sértést a jogerős ítélet megállapította, további jogsértés megállapítására a Kúria sem látott alapot, nem sérti a magánélethez, a becsülethez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogot ez a fordulat. A „jellemgyenge”, valamint az „elvtársi asztal morzsáira leső” fordulatok egyértelműen véleménynek minősülnek, amelyek jogsértés megállapítására valóban nem adnak alapot.

- [123] A II. rendű felperes keresete esetében is megállapítható, hogy a kifogásolt kitételek a véleménynyilvánítás részét képezik, a Kúria szerint ismételtelen nem kell foglalkozni a közlések esztétikai színvonalával. Nem foglalkozhat tehát a Kúria azzal, hogy ezek a fordulatok „szellemesnek” tekinthetőek-e vagy sem. A Kúriának nem feladata megítélni azt sem, hogy mennyiben helyes az, hogy a peres felek rendkívül energiákat ölnek egymás kedvezőtlen színben való feltüntetésébe vagy lejáratásába, ha egyébként a közöltek külső objektív szemlélet szerint nem lépik túl a közéleti szereplők esetében az átlagosnál jóval tágabb alkotmányos véleménynyilvánítás lehetőségét. Ezekben a kérdésekben a jogerős ítélet helytálló álláspontot foglalt el a Kúria szerint.
- [124] A Kúria nem látott alapot arra sem, hogy a jogerős ítélet által alaposnak talált viszontkereseti igények, követelések tekintetében a jogerős ítéletet megváltoztassa, mert a jogerős ítélet valamennyi megítélt kitétel vonatkozásában - amely jóval csökkentette az elsőfokú bíróság által jogsértőnek talált felperesi kitételek számát - változtatást hajtson végre. A jogerős ítélet valamennyi esetben részletesen és érdemben helytállóan megindokolta a döntést, az külön kiegészítésre nem szorul.
- [125] A viszontkereset a jogerős ítélet rendelkezett a jogkövetkezmények alkalmazásáról. Ezek közül a legnagyobb súllyal a sérelemdíj megítélése szerepel. Ennek összege egyértelműen mérlegeléssel került megállapításra, a kivételes felülmérlegelésre, vagyis a sérelemdíj összegének leszállítására a Kúria nem látott alapot, hiszen több jogsértés megállapításra került. A felülmérlegelés tilalmából következően ugyancsak nem látott lehetőséget arra, hogy a felperesek javára az ítéletábra által megítélt nem vagyoni kártérítések, illetve sérelemdíjak felemeléséről döntsön, a másodfokú bíróság mérlegelő tevékenysége nem volt jogszabálysértő.
- [126] A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet részletesen levezette a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseket az összecszerűsége is kiterjedően, ezek ugyancsak nem voltak jogszabályt sértők, ezért a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezések megváltoztatására sem látott alapot a Kúria.
- [127] Mindezekre figyelemmel a Kúria az érdemben helytálló jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [128] régi Ptk. (1959. évi IV. törvény) 75. § (1) bekezdése, 76. §, 77. §, 78. § (1) és (2) bekezdése, 84. § (1) bekezdése a), b) és e) pont, 2013. évi V. törvény 2:42. § (2) bekezdése, 2:43. § d) pontja, 2:45. § (1) és (2) bekezdése, 2:49. §-a, Pp. 275. § (3) bekezdése, PK 12. számú állásfoglalás

Záró rész

- [129] A Kúria az I., II. rendű felperesek felülvizsgálati kérelmét a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el. A Pp. 270. § (1) bekezdésén keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően a Kúria a felpereseket kötelezte az alperes 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5), valamint (6) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a pereszes I-II. rendű felperesek kötelesek a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére a 2 millió 100 ezer forintos felülvizsgálati pertárgy-érték után.

Budapest, 2020. március 4.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Istenes Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

S.K.

bíróági ügyintéző